

Không ai muốn câm

Tác Giả: Gioan Lê Quang Vinh
Thứ Hai, 16 Tháng 8 Năm 2010 08:13

Chuyện vui thì nhiều nhưng đôi lúc còn chia đôi không riêng có mặt chú chó Đông Đông tìm đường trốn sang Tây Đông là phần đất tự do. Khi chú chó sang đất Tây Đông, đường loa của nó xúm quanh hỏi lý do sao nó trốn qua Tây Đông.

Các câu phỏng vấn của loa: “Có phải bên Đông Đông không có gì ăn?” Nó trả lời: “Đói thì có đói nhưng cũng được ăn đôi cái hàng ngày” “Hay là bên đó không có bạn chơi?” “Bạn chơi dù không ra gì nhưng cũng có”. “Vậy tại sao bạn trốn sang đây?” Câu trả lời nghe bất ngờ và chua chát: “Lý do chính là vì bên này tôi bị cấm sủa!”

Con chó sủa đau khổ vô cùng khi thấy trốn mà không được sủa, khi thấy chuốt mà không được kêu lên. Còn con người thì đau khổ khi không được nói. Người ta báo trốn người cầm thú hay bị điếc. Lý do là vì khi họ nghe được mà không nói lại được thì dễ sinh tâm bệnh. Nhưng con người bình thường cũng vậy thôi. Khi không được lên tiếng nói người ta có cảm giác mình chết là hình thức giết của cuộc đời.

Nhưng cái đáng buồn là có lúc con người nghe được, thấy được, được được mà phải ngậm miệng làm thinh. Trong một cái tập thể mà nhiều người làm sai, nhưng người công chính nhìn thấy, không muốn hòa mình vào cái sai trái này, lại không được lên tiếng nói, có phải là đau đớn hơn không? Cái cảm giác này làm cho con người đau khổ ngàn lần hơn cái cảm thấy.

Đông Đông Hóa ban cho con người rất nhiều nhưng để ân đền làm cho họ nên biết và cao quý hơn các tạo vật khác, và tặng họ các đức ân làm thành nhân vật. Trong nhân vật này, tự do và ngôn ngữ là đức biết cao quý, và hai giá trị này có mối liên hệ thân thiết. Có ngôn ngữ thì cần phải được tự do nói. Có tự do thì cần phải lên tiếng để ca ngợi để trả mệnh mạng.

Trong một lần đi công tác mùa hè thì sinh viên, tập tôi vào một khu rừng ở Bắc Cát, Bình Định. Sau nửa ngày đi đường đi, chúng tôi leo lên được những cành cây lớn và chốt những giò phong lan đem về thành phố. Về trưa, chúng tôi treo những nhánh lan này lên trên lối đi cửa phòng học. Chúng tôi chăm sóc và tưới nước hàng ngày lan nở hoa. Nhưng chờ mãi cửa học không thấy hoa đâu. Buổi sáng hôm có một giáo viên khoa Sinh đến nhìn những giò lan một hồi và nói với chúng tôi: “Những cây này đâu có phải phong lan. Đây là đường xỏ mà”.

Nếu thấy giáo viên thấy “vườn lan” mà không nói sự thật thì có làm cho chúng vui hơn không? Có thể. Nhưng “câm” để gieo một niềm hy vọng phi lý cho người ta phải một công việc thì quả là không nhân đạo. Lên tiếng nói thì làm cho người ta nhận ra những chỗ cớ, những lỗi giúp kiên trì cuộc đời.

Sắp kết thúc hai năm ngày bị giam ở Tòa Khâm Sát, Thái Hà. Nhưng người tập thể bé nhưng cũng chia sẻ những nỗi đau. Công lý vẫn còn bàng bạc đâu đó thôi. Và những tiếng gào thét công lý vẫn còn vang vọng những nỗi đau hình thức. Nhưng những tâm hồn thì chính thức được an ủi rất nhiều vì biết rằng công lý vẫn hiện diện, chờ đợi những con người tìm kiếm.

Mới đây lại có người kêu gào hãy “giã tấu vũ khí”. Nhưng những người ta chia sẻ tác phẩm này của Hemingway mà đã viết dùng tên sách để hô hào. Vũ khí trong tác phẩm này là chiến tranh, là tham vọng và cuộc sống; còn khi dân nghèo đứng lên hỏi “công lý đâu” thì vũ khí của họ chính là những cảm xúc, là những nỗi đau và nỗi nguy hiểm. Làm sao có thể đứng hóa hai khái niệm này để bắt

Không ai muốn làm

Tác Giả: Gioan Lê Quang Vinh
Thứ Hai, 16 Tháng 8 Năm 2010 08:13

---

ngái nghèo giß tß nhßng giá trß làm nên cußc sßng này?

Ngái ta có thß cảm đi đß cußc sßng bình lßng, đß gió khßi lừa vào mißng hß. Nhßng ít nhßt có ba loßi ngái không đßc im tißng: ngái có trách nhißm trên dân nghèo, ngái có mßt nhìn thßy rõ, và ngái có đißu kißn đß nói!

Đßc chi tißng nói là quà tßng cßa Đßng Tßo Hóa đßc sß dßng đúng mßc đích là ca ngßi Ngài và làm thẳng tißn nhân vß. Đßc chi Lßi Thánh Vßnh 39 mãi vang lên và đßc thßc hißn: “Tôi đã loan truyền đßc công minh Chúa trong Đßi Hßi, thßc tôi đã chßng ngßm môi, lßy Chúa, Chúa bißt rßi.”